

Från:
Till: [Samråd](#)
Ärende: Förslag på nytt stråk Kraftledning
Datum: den 28 november 2019 20:45:11
Bilagor: [Karta Kraftledning.pdf](#)

Hej

Jag vill först tacka för mötet som var intressant och gav svar på en del frågor.

Det förordade stråket som ni valt går över ett flertal fastigheter runt omkring min egen Råsta 1:3 här i Kiladalen. Fastigheterna Vaxåker och Ökdalen-Råsta 1:5 berörs kraftighet då bostadshusen är belägna inom det röda förordade stråket.

Stråket är även draget över Kiladalen där dalen är som bredast men öppna fält och det medför att landskapsbilden blir kraftigt påverkad.

Jag har därför identifierat en stråk som passerar över Kiladalen ca 1 km Väster ut där dalen är betydligt smalare och synintrycket på landskapsbilden blir mycket mindre påverkad. Därefter går stråket vidare i skogsmark och ansluter till ert förordade stråk ett par km längre upp.

Med detta alternativ passerar ej kraftledningen ett antal fastigheter med bostadshus som annars skulle få kraftledningen mycket nära, över eller ca 100-200m från hus.

Fastigheterna är: Lilla Lida, Orrkullen, Spatorp, Råsta Mellangård, Vaxåker, Råsta och Ökdalen.

Samtidigt minskar man synintrycket av ledningen i Kiladalen kraftigt.

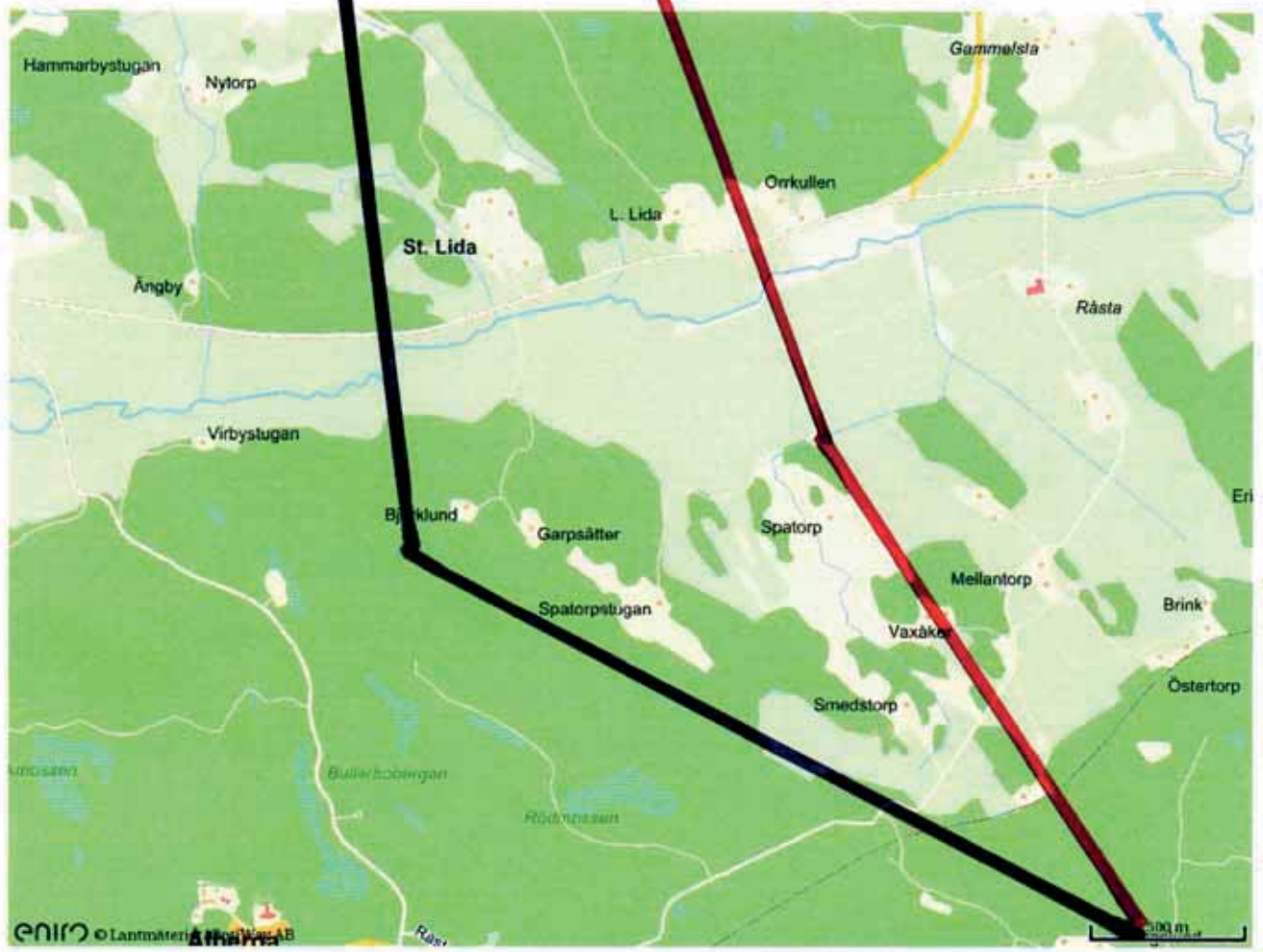
Bifogar här en karta med ett föreslagen justering av stråket.

Om så behövs ställer jag mer än gärna upp och visar Er på plats hur det förordande stråk påverkar området och hur den nya föreslagna dragningen kan minska intrånget.

Ser fram emot Ert svar!

Med vänlig hälsning

Råsta Mellangård

 Förordat stråk vattenfall

 Föreslaget stråk fastighetsägare

Angående tilltänkta nya kraftledningar, 130 kV luftledningar mellan Oxelösund-Hedenlunda för SSAB:s räkning

Då jag inte fått någon kallelse inför samrådet som skedde i 4 veckor i maj/juni 2019 utan blev informerad först nu, i november 2019, så önskar jag härmed inkomma med följande synpunkter.

Jag är ägare till två torp som ligger längs med den föreslagna sträckningen 1B. Det är två så kallade grindstugor som är avstyckade från godset Lagmansö, en viktig bild i det Sörmländska landskapet. Lagmansö är beläget på en udde i sjön Långhalsen. Godset, som har kända ägare sedan 1300-talet, har ägor i Vadsbro, Bettna och Lerbo socknar. Sedan 1600-talet har godset varit säte för ätten Falkenberg, som jag har nära kontakt med och som uppskattar det arbete jag gör med grindstugorna.

Det ena torpet är aningen förvanskat utvändigt av föregående ägare, men då jag är mycket byggnadsvårdsintresserad så jobbar jag nu för att återställa det i tidstypisk stil. Det ena torpet är 1800-tal, det andra kan vara äldre, men uppgifter på detta har hittills inte hittats.

Redan nu går det en 130 kV luftledning vid sidan av (väderstreck troligen ost/nordost) det äldre torpet, Flen Lagmansö 1:5. Bredd aktuell gata ca 40 meter. Visst har detta en inverkan på miljön, men då det är trästolpar och de inte är högre än ca 20 meter är detta ändå något som kan gå att fördrå. De nu tilltänkta nya stolparna, som kommer bli i metall och 30-40 meter höga, riskerar att bli ett allvarligt ingrepp i denna kulturmiljö. Stolparna ska stå med ca 200 meters intervall och jag är rädd både för närmiljöns skull (utseende och ljud/surr) och för en betydande värdeminskning av mina fastigheter, som jag köpte för lite drygt 2 år sedan. I skogen där stolparna ska gå har jag under mina år i trakten mött både kronhjort, dovhjort och älg, förutom rådjur och annat småvilt.

Jag **motsätter mig starkt aktuella planer** och förordar att **SSAB**, som dessutom själva **hävdar att de kommer behöva en ledning om 400 kV** (inte 2 st 130 kV), försöker lösa detta på annat sätt. För som det är nu så finns det inget som säger att SSAB skulle nöja sig med 2 stycken 130 kV-ledningar, utan risken är att nästa steg är att de yrkar på 400 kV och ***då skulle mina torp bli obeboeliga***. Se info via denna länk: <https://second-opinion.se/stal-med-vatgas-kraver-nya-linjer/>

Blir tilltänkta 130 kV-ledningar trots allt verklighet så förordar jag nedgrävning, även om det blir dyrare (det är trots allt en kommersiell aktör som äger ärendet). Går luftledningsbygget inte att stoppa, så behöver de dras bortanför redan befintlig ledning, för att störa mina fastigheter så lite som möjligt.

Stockholm den 28 november 2019

Fastighetsbeteckningar:
Flen Lagmansö 1:4 och 1:5

Från:
Skickat: den 2 december 2019 16:27
Till:
Kopia:
Ämne: Utvecklad talan i fråga om kraftledning Hedenlunda-Oxelösund från Ändebols gård

Från Lerbo-Ändebol 1:1

Datum: 2019-12-02

Till Vattenfall via Rejlers Sverige
AB Att:

För kännedom till:
Länsstyrelsen, Sörmland (, Dnr 407-4506-2019)
Energimarknadsinspektionen

Angående samrådet om ny kraftledning Hedenlunda-Oxelösund:
Vi ger här en **utvecklad talan** i fråga om dragning av kraftledning Hedenlunda-Oxelösund:

Vattenfall har låtit göra ett samråd om dragning av en ny kraftledning genom Sörmland, Hedenlunda-Oxelösund. Vi fick väldigt kort tid på oss i det intensiva vårbruket 2019 för att förstå och svara på samrådet, men gjorde det genom ett e-brev i juni, vilket finns med i den sammanställning som Rejlers gjort. De svar som Vattenfall/Rejlers gett finns i Samrådsredogörelse daterad 2019-11-13. Vi förstår nu att Vattenfall inte förstått innebörden av vårt brev.

Vi ser nu, efter informationen som gavs vid mötet i Nyköping 2019-11-27, att den påverkan som en dragning över vår gård kommer att innebära på vår mark och verksamhet är mycket större än den som vi förutsåg i juni. Vi ser inte heller att vi fått svar på den oro som vi gav uttryck för i vårt första brev och lämnar därför in en utökad talan mot den föreslagna dragningen.

Vattenfall underlät att informera i ”Underlag för samråd” 2019-05-27 om storleken av kraftledningen. Stolparnas höjd fanns inte med i underlaget, vilket inte gav oss insikt i hur förfulande de skulle bli, ej heller hur tätt stolparna skulle stå. Vi anser att svaret i sammanställningen är alltför generellt, det tar inte hänsyn till den mycket stora oro som vi känner inför den projekterade dragningen.

Vattenfall måste förstå att denna enorma kraftledning kommer att bli en katastrof för vår verksamhet, ett lantbruk och en besöksnäring som är helt beroende av att människor kommer ut på landet och får tillfälle att se och njuta av ett levande ekologiskt lantbruk. Den miljön förstörs av de höga kraftledningsstolpar och många ledningar som Vattenfall planerar över vår mark. Ledningsgatan och stolparna kommer i framtiden totalt att dominera den trevliga känsla som våra besökare idag får när de kör grusvägen under 1500 meter fram till vår gårdsplan, där lagård, butik och kafé ligger. Ledningsgatan kommer dessutom att lägga en död hand över i stort sett all vår skog, vår betesmark och åker där vi odlar grönsaker. Vem vill rensa ogräs i ett högspänningsfält? Vill Vattenfalls chefer hjälpa oss valla får under högspänningsledningar, och hoppa över långa elstängsel som kan få oväntat liv när SSAB ska starta sin ljusbåge?

Vi arbetar speciellt för att den uppväxande generationen (volontärer, skolungdomar, praktikanter, våra egna barn) ska förstå hur givande, hur spännande, viktigt men komplicerat det är att göra bra mat på ett vettigt sätt. Denna enorma kraftledning hotar att förstöra allt detta! Vem vill vara frivillig i en arbetsmiljö som ibland sprakar av koronaeffekter och skuggas av 40+ meter höga fågelskrämmor? En miljö som idag lockar

uppåt 10 000 besökare årligen? Ska det bli en miljö där man måste tänka till ordentligt innan man installerar en bevattningsanläggning eller ett nytt elstängsel?

Vi menar att dessa planer innebär en dödsstöt för vår verksamhet. Vattenfall kan omöjligen, med berätt mod, genomföra en sådan utplåning av vår verksamhet!

Vi har arbetat i ur och skur, med kropp och själ, året runt alla dagar, ofta långa nätter med kalvningar och lamning, och med stor envishet och övertygelse utvecklat ett levande ekologiskt lantbruk med stor mångfald. Det har blivit en populär besöksnäring där stadsbor och människor i alla åldrar kan diskutera med ”en äkta bonde”, få njuta av en lantlig idyll med närodlade nylagade varma luncher, se ett levande lantbruk, och få en koppling till matens ursprung.

Det kan väl inte få förstöras av er nya kraftledning?

Ändebols gård, dag som ovan,

Angående fastigheten Glashyttan 3:4

samrad@rejlers.se

Jag har inga invändningar mot att ledningen ska dras enligt alternativ 1D. SSAB måste få sitt elbehov tillgodosett.

Avståndet till de två befintliga 130 KV som passerar utanför vår fastighet är knappt 100 m från den närmaste fasledningen till ett av våra bostadshus. Byggs den nya ledningen på norra sidan av befintlig ledning kommer det avståndet att bli ca 70 – 80 m. Enligt vad som säs på informationsmötet ska ingen ledning ligga närmare någon bostad än 100 m. Därför kräver jag att den nya ledningen placeras söder om befintliga 130 KV ledningar.

Önskar få en svar på att ni har fått mailet.

Med vänlig hälsning

Från:
Till: [Samråd](#)
Ärende: VB: Yttrande kring Vattenfalls planerade kraftledning Hedenlunda-Oxelösund
Datum: den 4 december 2019 17:41:12

Hej

Länsstyrelsen vill att jag ska skicka mina nedanstående synpunkter till Rejlers också.

Mvh

Från:

Skickat: den 25 november 2019 22:02

Till: sodermanland@lansstyrelsen.se

Ämne: Yttrande kring Vattenfalls planerade kraftledning Hedenlunda-Oxelösund

Jag, [REDACTED] äger Råsta 4:3 och är sakägare i och med att den planerade kraftledningen är planerad att gå över den fastigheten.

Jag anser att det är högst olämpligt och omodernt att bygga en luftledning.

En luftledning tvärs över Kilaån och Kiladalen skulle förfula landskapet oerhört.

Den skulle även inkräkta nämnvärt på fågellivet kring Kilaån som på den aktuella platsen består av flera stora fågelarter, Sångsvan, Häger, Trana och Havsörn.

Odlandet på åkermarken skulle också påverkas negativt eftersom stolparna tar upp en hel del yta och försvårar ett rationellt jordbruk av skiftena. Det moderna lantbruket använder sig av GPS-teknik i allt större utsträckning och den kommer att störas ut av kraftledningen. De kommande klimatförändringarna kommer att innebära större behov av att kunna bevattna åkrarna vilket också är tveksamt ur säkerhetssynpunkt i anslutning till de tänkta kraftledningarna.

Det ursprungliga kravet från SSAB är att de behöver 400 kV. Sen har Vattenfall bara begärt att få bygga 2st 130 kV ledningar. Jag misstänker att detta är taktiskt och att när de fått tillstånd att bygga 2st 130 kV ledningar så kommer de att begära att utöka detta till 400 kV. Då blir konsekvenserna ännu värre för det ovanstående.

Jag föreslår att Länsstyrelsen beslutar att ledningarna medför betydande miljöpåverkan.

Jag föreslår att Länsstyrelsen hanterar ärendet utifrån att det med stor sannolikhet kommer utökas till 400 kV.

Jag föreslår att Länsstyrelsen förordar en markkabel.

Jag vill att Vattenfall måste göra ett särskilt avgränsande samråd och inte får använda sig av det ursprungliga samrådet från i våras. Som var fullständigt kaos.

Tack för att jag fått möjlighet att yttra mig angående detta

Från:
Till: [Samråd](#)
Ärende: Angående fastigheten Glashyttan 3:1
Datum: den 4 december 2019 21:37:04

Jag har inga invändningar mot att ledningen ska dras enligt alternativ 1D. SSAB måste få sitt elbehov tillgodosett.

På vår fastighet finns en torpstuga som används som fritidshus belägen knappt 100 m från den närmaste fasledningen.

Byggs den nya ledningen på norra sidan av befintlig ledning kommer det avståndet att bli ca 70-80 m. Enligt vad som säs på informationsmötet ska ingen ledning ligga närmare någon bostad än 100 m. Därför kräver jag att den nya ledningen placeras söder om befintliga 130 Kv ledningar.

Med vänlig hälsning

Bekräftelse önskas på mottagande av detta mail.

Datum 2019-12-09

Rejlers Sverige AB
Att.
Fålhagsleden
61 753 23 Uppsala
samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kv-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län.

Som berörd samfällighet har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

I Vattenfalls samrådsredogörelse 2019-11-13 punkt 5 Enskilda särskilt berörda sid.33 står att läsa följande :

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag skickades per brev den 24 maj 2019 till samtliga lagfarna och taxerade fastighetsägare samt delägare av samfälligheter inom 200 meter från de aktuella ledningssträckningarna. Sista svarsdag för samrådssynpunkter var den 26 juni 2019.

Då vår vägsamfällighet, Ändebolsvägens Samfällighetsförening varken har mottagit information eller blivit kallad till samråds- eller informationsmöten, har information om det pågående projektet hämtats från Vattenfalls hemsida. Våra medlemmar som är direkt drabbade med intrång på sina fastigheter har även bidragit med information. Flera av våra medlemmar har fastigheter som används som fritidsboende. Man har förväntats läsa lokal press och på så sätt ta del av det kommande och tänkta projektet. Många som kan komma att bli berörda har alltså inte fått någon information.

Vi anser att det är oacceptabelt att Vattenfall inte kallat oss som sakägare och berörda i ärendet. P.g.a. detta har vi därför inte haft möjlighet att vara med och kunnat påverka val av stråk. Nu har sista svarsdag för att lämna in samrådssynpunkter passerats, och vi kräver därför omtag av hela proceduren, samt att ny kallelse går ut till alla berörda parter. Allt annat är upprörande odemokratiskt.

Vi kräver också att denna skrivelse med våra synpunkter skall biläggas i sin helhet till den bilaga med övriga yttranden som Vattenfall senare skickar till Länsstyrelsen.

Hur vi berörs av kraftledningen

Sammanlagd vägsträcka i vår vägsamfällighet är ca. 3km. Om Vattenfall väljer ett utförande med luftledning, ser man på kartbilden av det valda stråket 1B att över halva denna sträcka kommer belastas av kraftledningen med tillhörande gigantiska s.k. julgransstolpar i stål och eventuella stag-förankringar. Ett orosmoment är att stolparna med stag och dess fundament kommer placeras mycket nära den befintliga vägbanan och diken, vilket skulle försvåra underhållsarbeten som kantslätter och snöröjning. Vi är också oroliga över att anläggningsarbetet kommer utgöra mycket stora störningar och hinder för framkomligheten för boende, besökare och kunder till de fastigheter som

bedriver näringsverksamhet längs vår väg. Skador på vägbana och diken, samt störningar på den fiberkabel som ligger nergrävd i vägbanan och våra diken är ett annat orosmoment.

Längs vår väg finns det minst ett 20-tal permanentboende, och minst lika många fritidsboende. Det är alltså många som kommer drabbas på denna korta vägsträcka. Flera fastigheter längs vår väg bedriver näringsverksamhet med bl.a jordbruk, djuruppfödning, gårdsbutik och kaféverksamhet, försäljning av honung, besöks- och turistnäring samt rekreation, övernattningar och loppis. En eventuell luftledning kommer att innebära flera negativa konsekvenser för dessa näringsidkare, och även för fritidsboende och besökare.

Längs med vår smala grusväg kan man i dag, till stor glädje för alla, få upplevelsen av det riktiga "landet", där man möter böljande fält med havre eller blommande raps, faluröda torp och gårdar, naturbetesmarker och slåtterängar. I hagarna betar får med lamm, kor med kalvar, hästar med föl och man kan se tamgrisar som bökar i sina fållor. Till och med hönsen och ankorna vistas utomhus i denna idyll som snart ser ut att vara ett minne blott. Flera av dessa djurbesättningar är av utrotningshotad gammal svensk lantras som Sverige genom EU har åtagit sig att bevara. Besättningsägarna riskerar att få upphöra med sin verksamhet och sin bevarandeavel då markerna p.g.a. Vattenfalls intrång inte kommer räcka till eller bli obrukbara. Hänsyn måste tas till säkerhetsavstånd från stolpar, ledning och det elektromagnetiska fältet. Det elektromagnetiska fältet riskerar även att göra stängsel strömförande, och avsaknaden av bin som är otroligt känsliga för den samma kommer inte längre att pollinera grödorna.

Om flera av de ovanstående verksamheterna tvingas lägga ner, eller flytta blir vår väg snart ett öde vägstråk.

Vår väg används i dag flitigt som cykel- och ridled, promenadstråk och motionsspår av turister, besökare, fritidsboende och bofasta. Vem kan tänka att ta sig en joggingtur, ridtur eller att gå på promenad i det elektromagnetiska fältet med sin nyfödda i barnvagn under en sprakande kraftledning? Vilka föräldrar kan tänka sig plocka smultron med sina barn i dikesrenarna eller lära sitt barn cykla på vår väg som kommer ha formen av en allé med skyhöga kraftledningsstolpar? Ett obehag kommer kännas när man vill ut och gå på promenad med hunden, speciellt när man läser skylten som kommer sitta på varje stolpe: VISTAS EJ NÄRA stolpe och stag VID ÅSKVÄDER !

Sammanfattning

Vi anser att projektet har så stor inverkan på landskap och kulturmiljö att det bör underställas stora miljökonsekvensbeskrivningen.

Vi motsätter oss en luftledning och förordar en markkabel som gör att man kan fortsätta sitt jordbruk eller annan näring utan lika stor påverkan. En markkabel minskar markintrång och klimatpåverkan, samt minskar den elektromagnetiska strålningen. Vidare påverkas inte i lika stor utsträckning kulturmiljön eller friluftsliv, samt framtida utveckling av fastighet och bygd.

Vi förstår inte varför Vattenfall väljer att våldföra sig på jungfrulig mark när det redan finns befintliga ledningsgator och annan infrastruktur att använda för detta projekt.

Vi anser också att det är fel att våra fastigheter sjunker i värde, och blir näst intill omöjliga att sälja, samt att de som bedriver näringsverksamhet längs vår väg får minskade eller rent av uteblivna inkomster på bekostnad av att SSAB först nu har tagit sitt förnuft till fånga och vill minska sina koldioxidutsläpp.

Vi behöver också rekreationen på våra fastigheter. Natur- och miljövärdet av dess omgivningar betyder oerhört mycket för vår fysiska och mentala hälsa.

Vänligen bekräfta att vårt yttrande har mottagits

Kopior till:

Flens kommun

Katrineholms kommun

Länsstyrelsen Södermanland

Energimarknadsinspektionen

Energimyndigheten

Näringsdepartementet

Med vänlig hälsning

Styrelsen: Ordförande , sekreterare , kassör

Medlemmar i Ädebolsvägens Samfällighetsförening :

Lerbo-Ädebol 1:1

Baggebol 1:1

Broby 1:7 + permanentboende hyresgäster i fastigheterna Trädgårdstorp och Västerlund

Broby 1:10

Broby 1:15

Broby 1:16

Ädebolsvägens Samfällighetsförening

Org.nr. 06716424-5164

Nykvarn

642 97 Bettna

FÖRETAGSINTEEN	
Vattenfall Eldistribution AB	
REGISTRATUR SOLNA	
INKOM	2019 -12- 17
FÄRRE	APR 42
YAG	1003727896

Bettna 2019 12 13

Vattenfall Eldistribution AB

Reijlers AB

Kopia: Energimarknadsinspektionen

Synpunkter vid pågående samråd gällande kraftledning mellan Hedenlunda och SSAB i Oxelösund.

Som berörd fastighetsägare på fastigheten Alen 1:1 och Nykvarn 1:2 har jag tagit del av samrådsunderlag och medverkat vid samrådsmöte 2019 11 13

Jag motsätter mig å det kraftigaste Vattenfall Eldistributions föreslagna dragning på ovanstående fastigheter. Kraftledningen uppfyller inte kraven på lämplig lokalisering i kombination med bästa möjliga teknik. Den föreslagna sträckningen kommer att medföra ett stort ingrepp på miljön, ledningen kommer även att påverka bland annat näringsverksamhet, friluftsliv, områdets karaktär samt natur och kultur miljö.

Vattenfall har för avsikt att bygga två nya 130 kV- luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna enbart för ett enskilt bolags behov och inte utifrån allmänhetens behov av förstärkt luftledning. Den föreslagna luftledningen drivs i första hand av ett kommersiellt bolags vinstintressen och är alltså inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten.

Vid samrådsmöte 2019 11 13 gavs information om den teknik som avses att användas, luftburen teknik som medför stor påverkan på miljö, landskapsbild samt människors och djurs hälsa. Enligt miljöbalken ska den bästa möjliga teknik användas som orsakar minst skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivning och lägst total samhällskostnad bör väljas.

Ovanstående fastigheter berörs av sträckningen enligt den ritning som presenterades vid samrådsmötet 2019 11 13 och jag vill därför komma med följande framställan:

Fastigheten och verksamheten inom gröna näringar påverkas om planerad byggnation verkställs.

Den planerade dragningen kommer att påverka odlingslandskap och produktion av djur samt djurhållning.

Fastigheten minskar i värde till det närmaste obefintligt vilket medför stora konsekvenser för verksamheten och planerade satsningar. Produktionsbortfall blir en av konsekvenserna då planerad produktionsökning av betande dräktiga djur där elledningen ska dras ej kan genomföras. Vilket medför att hagmark växer igen och EU stöd ej kan uppbringas. I konsekvensanalysen finns förutom det ekonomiska bortfallet hälsorisker både för människa och djur med direkt närhet till högspänningsledning. Ingreppet är också en stor miljöpåverkan och påverkar landskapsbilden och förutsättningar att bo och bedriva verksamhet inom gröna näringar försämras avsevärt eller försvinner helt.

Skog och landsbygd är en viktig tillväxtmotor i området och bidrar till att jobb och tillväxt skapas.

Tiden för att lämna in synpunkter inför samrådet var alltför kort och dessutom i början av sommarledigheter. Berörda sakägare bör få mer tid att bedöma konsekvenser av byggnationen. Dessutom har samrådet inte genomförts på ett juridiskt korrekt sätt vilket betyder att det bör göras om. Flera berörda har inte fått information om Vattenfalls planer.

Hur prioriterar Vattenfall som låter ett enskilt bolag som har koldioxidutsläpp på den globala skalan med 0,012 %, en försumbar siffra, att orsaka ett större strömuttag när andra delar av Vattenfall lägger ner produktion av el t.ex. kärnkraftverk vilket ytterligare ökar riskerna för strömransonering? Vem tar ansvar för detta?

Bettna 2019 12 13

Vattenfall Eldistribution AB

Reijlers AB

Kopia: Energimarknadsinspektionen

Synpunkter vid pågående samråd gällande kraftledning mellan Hedenlunda och SSAB i Oxelösund.

Som berörd fastighetsägare på fastigheten Alen 1:1 och Nykvarn 1:2 har jag tagit del av samrådsunderlag och medverkat vid samrådsmöte 2019 11 13

Jag motsätter mig å det kraftigaste Vattenfall Eldistributions föreslagna dragning på ovanstående fastigheter. Kraftledningen uppfyller inte kraven på lämplig lokalisering i kombination med bästa möjliga teknik. Den föreslagna sträckningen kommer att medföra ett stort ingrepp på miljön, ledningen kommer även att påverka bland annat näringsverksamhet, friluftsliv, områdets karaktär samt natur och kultur miljö.

Vattenfall har för avsikt att bygga två nya 130 kV- luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna enbart för ett enskilt bolags behov och inte utifrån allmänhetens behov av förstärkt luftledning. Den föreslagna luftledningen drivs i första hand av ett kommersiellt bolags vinstintressen och är alltså inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten.

Vid samrådsmöte 2019 11 13 gavs information om den teknik som avses att användas, luftburen teknik som medför stor påverkan på miljö, landskapsbild samt människors och djurs hälsa. Enligt miljöbalken ska den bästa möjliga teknik användas som orsakar minst skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivning och lägst total samhällskostnad bör väljas.

Ovanstående fastigheter berörs av sträckningen enligt den ritning som presenterades vid samrådsmötet 2019 11 13 och jag vill därför komma med följande framställan:

Fastigheten och verksamheten inom gröna näringar påverkas om planerad byggnation verkställs.

Den planerade dragningen kommer att påverka odlingslandskap och produktion av djur samt djurhållning.

Fastigheten minskar i värde till det närmaste obefintligt vilket medför stora konsekvenser för verksamheten och planerade satsningar. Produktionsbortfall blir en av konsekvenserna då planerad produktionsökning av betande dräktiga djur där elledningen ska dras ej kan genomföras. Vilket medför att hagmark växer igen och EU stöd ej kan uppbringas. I konsekvensanalysen finns förutom det ekonomiska bortfallet hälsorisker både för människa och djur med direkt närhet till högspänningsledning. Ingreppet är också en stor miljöpåverkan och påverkar landskapsbild och förutsättningar att bo och bedriva verksamhet inom gröna näringar försämras avsevärt eller försvinner helt.

Skog och landsbygd är en viktig tillväxtmotor i området och bidrar till att jobb och tillväxt skapas.

Tiden för att lämna in synpunkter inför samrådet var alltför kort och dessutom i början av sommarledigheter. Berörda sakägare bör få mer tid att bedöma konsekvenser av byggnationen. Dessutom har samrådet inte genomförts på ett juridiskt korrekt sätt vilket betyder att det bör göras om. Flera berörda har inte fått information om Vattenfalls planer.

Hur prioriterar Vattenfall som låter ett enskilt bolag som har koldioxidutsläpp på den globala skalan med 0,012 %, en försumbar siffra, att orsaka ett större strömuttag när andra delar av Vattenfall lägger ner produktion av el t.ex. kärnkraftverk vilket ytterligare ökar riskerna för strömransonering? Vem tar ansvar för detta?

tele: [REDACTED]

Från:
Skickat: den 31 december 2019 16:10
Till: Samråd; registrator@ei.se; [REDACTED]
Ämne: Förslag på korrigerad dragning (Hedenlunda-Oxelösund/SSAB)
Bifogade filer: Vattenfall.pptx

Hej!

I o m att Vattenfall m fl har bestämt sig för en tänkt sträcka för ny kraftledning (mellan Hedenlunda och Oxelösund), så önskar vi härmed inkomma med ett förslag på en något ändrad dragning. Detta för att få så liten påverkan som möjligt på den miljö som dragningen ändå kommer att förorsaka. Vi innehar en fastighet med lång tradition (Gamla Dentersta). Det vore väldigt bra om kraftgatan kunde dras något mer västerut, enligt de argument och karta som finns i den bifogad Powerpoint. Dels är vi permanentboende, dels påverkas hela upplevelsen av denna plats, som är hänförande vacker, men som kommer att få ett innehåll som uttalat påverkar intrycket till det negativa.

Tacksam för kontakt innan markberedning och projektering.

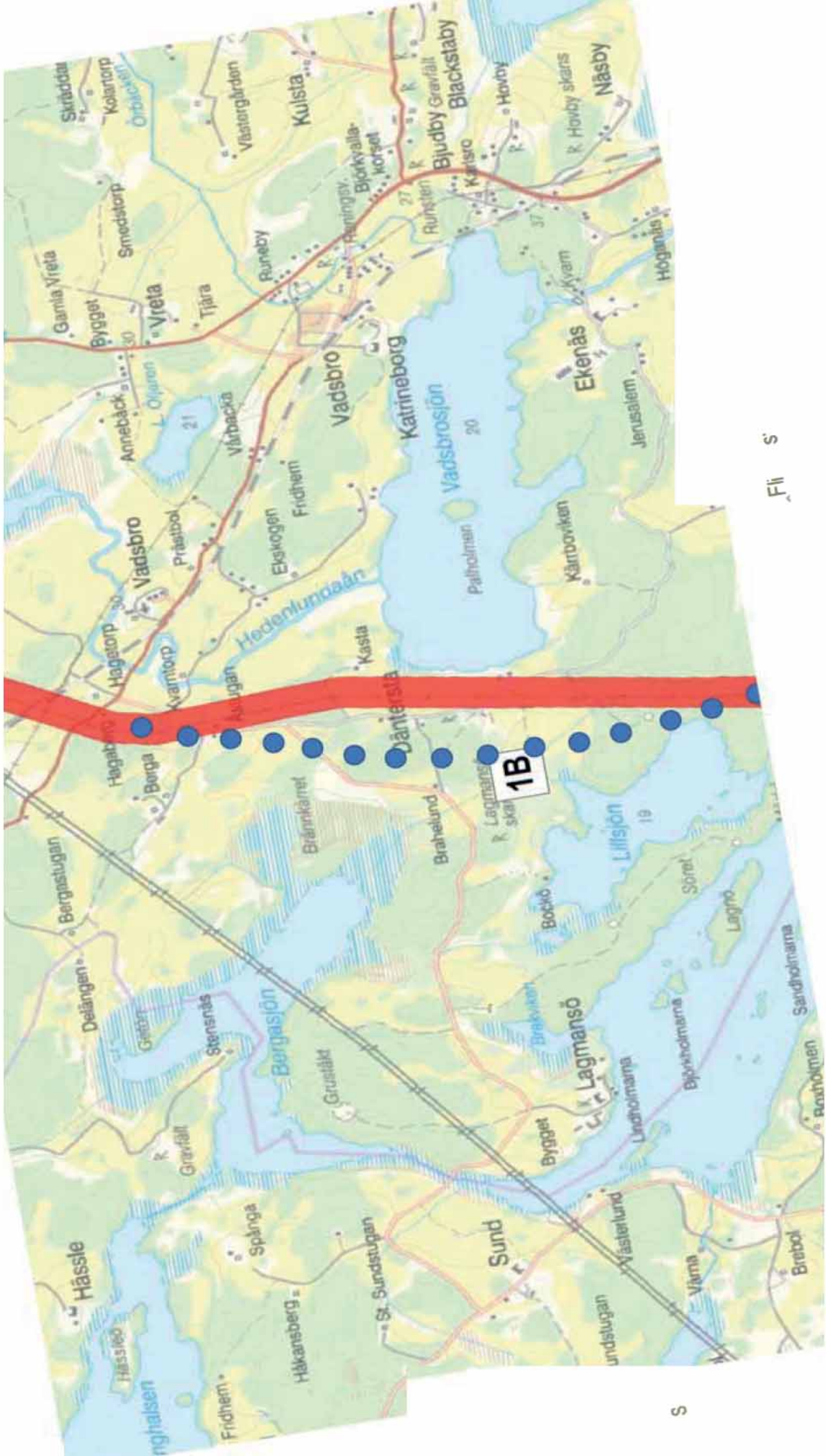
MVH

Genom

Förslag till reviderad sträckning över Däntersta (Däntersta).

- Kartor (bild 2-3)
- Kommentarer (bild 4)

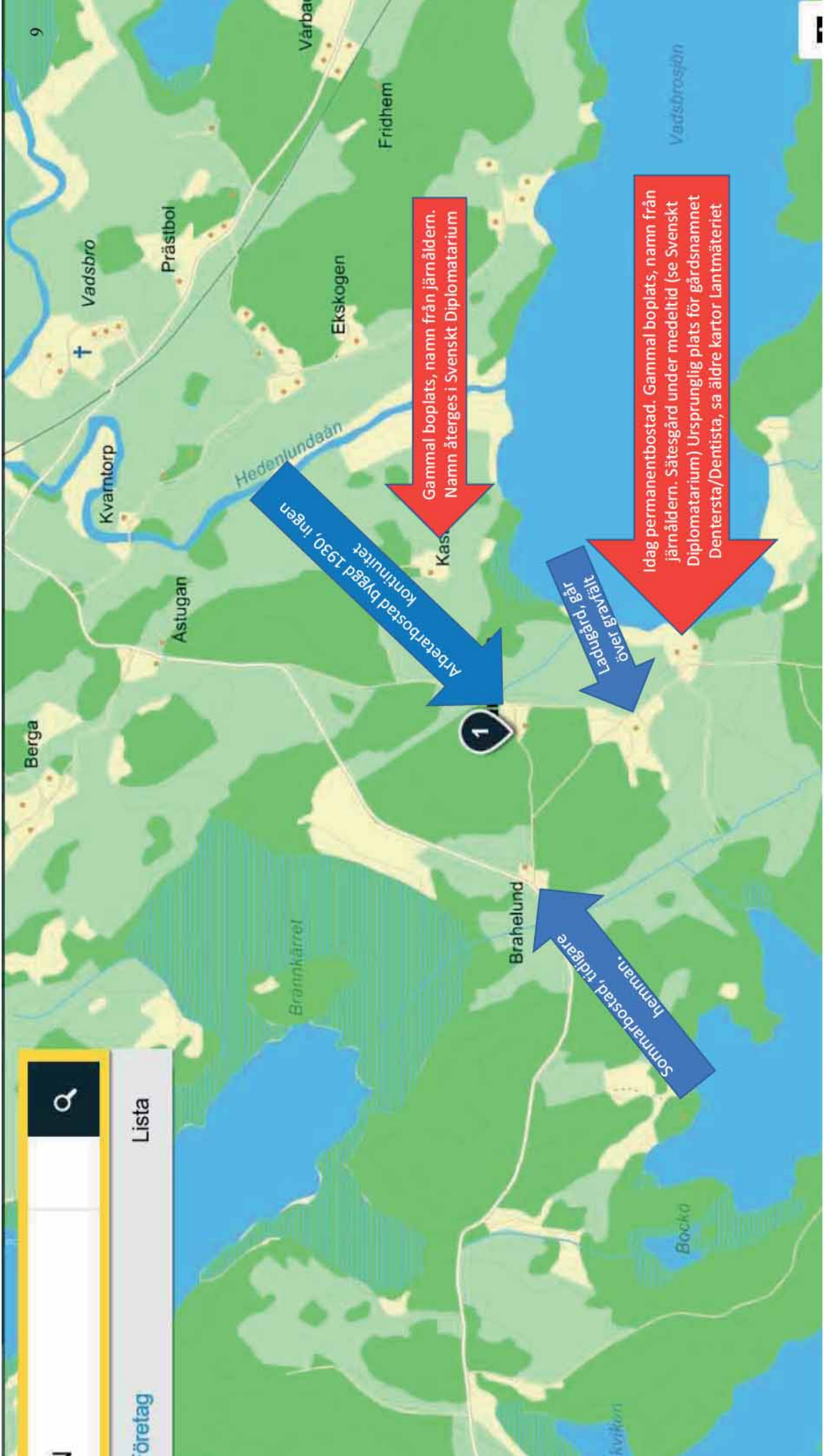

Fl S

Örefrag

Lista

🔍

Kommenterar till nytt förslag på reviderad sträckning förbi Dentersta

- Nytt förslag: (bild 2), se blå prickar. Gör att närheten till permanentbostäder minskar något och går på mark som har färre permanentbostäder.
- Påverkan (bild 3): Nuvarande Däntersta gård (blå pil): (namnet har flyttat från ursprungsplatsen som är gamla Dentersta). Nuvarande Däntersta är byggt 1930 och har inget större kulturhistoriskt värde. Det är en arrendatorsbostad och markägaren (Lagmansö) har fler bostäder för framtida arrendatorer att erbjuda.
- Ladugård (blå pil): Ligger förvisso inom ett fornlämningsområde, som man dock torde kunna anpassa stolpar efter så att man inte gör intrång. Djur i ladugården som går ute halvårsvis.
- Gamla Dentersta, idag kallat *Hägersta* för att förenkla postgång (röd pil): Gammal boplats med lång historik. Tidigaste belägget från 1339, vilket tyder på långvarig etablering på platsen, vilket läget också indikerar. Var sätesgård (säteri) under 1400-talet, se Svenskt Diplomatarium samt Riksarkivet (*Det medeltida Sverige*). Typiskt järnåldernamn. *Idag permanentbostad.*
- Kasta: (mindre röd pil) tidigaste belägget från 1427. Har tillhört dominikankonventet i Strängnäs under 1500-talet, se Svenskt Diplomatarium samt Riksarkivet (*Det medeltida Sverige*). Typiskt järnåldernamn. *Bebos stora delar av året.*
- Brahelund (blå pil): Tidigare hemman. *Sommarbostad.*

Från:
Skickat: den 24 januari 2020 18:13
Till: Samråd
Ämne: gräv ner

Kategorier: Samrådsredogörelse

Hej !

Blev uppringd av en dam och det gällde elledningen Hedenlunda Oxelösund, ringer du att tala om att ni skall gräva ner ledningen så kan vi snacka annars är det slutsnackat innan vi börjar snacka sade jag. Då bröt också en man in i samtalet och så förstås började han blablabla förstås. Då kontrade jag med, och frågade hur många miljoner kubikmeter skog som skövlats och skog som aldrig mer kommer att växa där elnät går fram genom Sverige och då den förlust för miljön för de träd som skulle stått där och sugit i sig koldioxid medan de växer. Då svarade han att elledningarna också suger i sig koldioxid, där tog samtalet slut. Och tänk till där ni sitter i knät på Vattenfall och tänk om. GRÄV NER är det självklara för miljön. Hälsn.

Smedstorp 2

020-01-30

Synpunkter från sakägande gällande Vattenfalls planerade dragning av en kraftledning mellan Hedenlunda och SSAB Oxelösund.

Min man och jag är ägare till fastighet Kila Smedstorp 1:12 och är sakägare i ärendet kring kraftledningsdragningen som enligt nuvarande planer berör vår fastighet.

Jag skriver utifrån hur det här kommer att drabba oss i det lilla och tankar kring de stora risker samhället tar genom att investera stort i teknik där ännu inte finns tillräckligt mycket forskning i området.

Smedstorp är en gård som allteftersom mer börjar likna en liten by. Den består av 6 fastigheter och 10 olika hushåll inkluderat fritidsbostäder. Smedstorp har tillbaka i tiden varit ett lantbruk men är numera styckad i flera olika fastigheter och ytterligare två nya fastigheter har köpts till och därmed utökat gården.

Här lever vi i ett generationsboende med nu 4 generationer på gården. I samtliga hus och fritidsboende är vi totalt 25 personer. Ett litet nytillskott väntas om två veckor.

Smedstorp är en gård med gårdsmedlemmar med ett aktivt engagemang i miljö och viktiga samhällsfrågor. På gården bedriver vi också egen verksamhet men anordnar även kurser i ekologisk odling, hälsa, hantverksutövande och biodling. Vi har ett stort nätverk av samhällsengagerade människor som berörs och känner engagemang för Smedstorps och Kiladalens framtid.

Vi bedriver ekologisk odling, vi har biodling och djur med bete på bland annat den direkt berörda fastigheten 1:12.

Det är befogat att känna oro.

Vi vet, att det finns tydlig forskning som bevisar försämrad hälsa för människor i samband med exponering av elektromagnetisk strålning från högspänningsledningar.

Vi har också att se till våra djur, det som nu betar på markerna eller de i det vilda. Våra hästar ska inte behöva utsättas för risker i samband med strålning. Hur kan vi skydda vårt vilda djurliv?

Eftersom vi också bedriver biodling så vet vi att det också finns forskning som tyder på att det påverkar bin och insektslivet negativt.

Det gäller deras egen överlevnad och förmåga att orientera sig, men i ett stort perspektiv så påverkar det också hela vårt samhällssystem.

Det finns många och kraftfulla indikationer på att vårt värdefulla insektsliv är ur balans. Vad den stora bidöden orsakas av vet vi ännu inte. Det finns spridda och olika sammanslagna teorier, en del av den forskning som pågår inriktar sig bl.a. på elektromagnetisk strålning ovan mark. Vi har inte tillräcklig forskning inom området

ännu. Man spelar ett oerhört stort spel om man ens det minsta riskerar att försämra våra insekters livsviktiga uppgift som pollinatörer.

Redan nu är det i Danmark förbjudet att installera luftburna högspänningsledningar med motsvarande styrka. Det pågår forskning som bekräftar farhågor om hur det påverkar djur, natur och växtriket negativt.

Vi vet ännu inte hur strålning ifrån ledningar i en utökad etablering kommer att påverka fåglars förmåga att kunna orientera med hjälp av jordens naturliga magnetfält.

Samhället tar oerhörda risker när man tillåter planer för massiva ingrepp i vår natur utan genomförd nödvändig forskning, och utan perspektiv på det totala samhällsansvaret.

Det är uppenbart att Vattenfall /SSAB driver sin fråga utifrån ett kortsiktigt perspektiv. Dem vill så snabbt och billigt som möjligt etablera stor i det som i stunden anses vara den minst kostsamma och komplicerade vägen fram för dem.

Utredningen kring vilket av de olika alternativen av dragningsalternativ som anses lämpligast är redan klar och beslut i frågan är redan fattat.

Man har valt att gå vidare med dragningsalternativ 1D/1B.

Vi vet det har inkommit föreslag på en mindre justering av den av Vattenfalls nu föreslagna dragningsalternativ. I vilket fall som helst så kommer den att hamna på ena eller andra sidan om vår gård

Alla vi som bor här när ett stort intresse för friluftsliv och vi brukar skog och natur runt om gården dagligen, så vi kommer att bli drabbade helt oavsett.

Vi är fullt medvetna om att INGEN önskar sig en kraftledning i sin närmiljö.

Att det finns större riksintressen att ta hänsyn till vad det gäller Sveriges storindustri.

Även om det anses vara fördröjande och mer komplicerat så kräver vi en markanlagd kabeldragningsalternativ. Detta med stöd av de särskilda krav som ställs.

Enligt miljöbalken ska bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation

Etableringen av kabeln sker under en övergående period.

Alla berörda kommer att behöva stå ut med stora ingrepp på våra marker och i vår natur under nedgrävningen. Men vi vet att det är det minst drabbade alternativet.

Vi måste tänka oss in i Kiladalens framtid.

På sikt så kommer vi att ha återväxt på marken och närmiljön kommer att utsättas för minsta möjliga strålning.

Det att jämföra med det stora och beständiga sår en stor kraftledningsgata med sin enorma stolpar kommer att riva upp och etablera för en alltigenom oöverskådlig tid.

En markkabel låter sig göras. Det är komplicerat men absolut inte tekniskt omöjligt.

Det är fördröjande, javisst! Men det är vad det kommer att kosta SSAB och Vattenfall.

Det är vi markägare och boende längs med sträckningen som personligen blir drabbade,

Vi kommer helt oavsett att få ta en stor kostnad, rent ekonomiskt men vi offras också genom att vi ofrivilligt tvingas på en försämrad livskvalitet.

Vi anser att Vattenfall och SSAB ska ta sin del och stå för den utökade kostanden det kommer att innebära med en markanlagd kabel.

För oss personligen så är det så att på fastigheten i närmaste anslutning till den nu föreslagna dragningen 1D har vi tidigare tänkt bygga och fått ett preliminärt byggnadslov. Men så kom en lagändring där det utkrävdes ett 100 m avstånd till vattendrag för att få bygga nytt.

Nu har det har gjorts ytterligare en lagändring. Den Vi har nu sett fram emot att återuppta våra byggplaner på den berörda fastigheten Kila Smedstorp 1:12.

Men det råder en förlamande stämning på gården. Vi och vänner med familjer har drömmar om att köpa till fastigheter i nära anslutning till Smedstorp för och att bygga nytt. Drömmen om att tillsammans ytterligare utveckla en gemensam boendeplattform i närheten till och i samklang med naturen har helt avstannat.

Vem vill investera och bygga för framtiden här nu?

Vi vet att Vattenfall och SSAB kommer att med alla tänkbara medel kräva den för Dom minst kostsamma etableringen.

Vår vackra Kiladal riskerar att förödmjukas av en stor luftburen kraftledningsdragning.

Vi kommer inte undan. Frågan är bara Hur hårt vi drabbas.

Vi vill inte leva nära en luftburen elektromagnetisk ledning.

Men kan vi inte genomföra våra drömmar här så har vi inte heller någon möjlighet att sälja och börja om på nytt någon annanstans.

Vi står inför det faktum att värdet på samtliga fastigheter nu kommer att sjunka enormt i värde.

Vi har inte råd att sälja och flytta för att etablera nytt någon annanstans.

Ingen kommer att vilja köpa här.

Det är Våra fördyrande faktum med en luftburen kabel.

Vi drabbas också personligen på alla tänkbara plan.

Inte bara i denna generation utan även för kommande generationer.

För att vi ska drabbas minsta möjliga kräver vi att det blir en markdragen jordkabel!

Det är vad vi har att jämföra med när Vattenfall hänvisar till att det för dom är för komplicerat och en för stor kostnad att etablera dragningen i en kabeln under jord.

Vi kräver att Länsstyrelsen ser till att det kommer till en omfattande utredning av miljökonsekvenserna utav den av Vattenfalls planerade luftburna kraftledningsdragning mellan Hedenlunda och SSAB Oxelösund.

fastighet Kila Smedstorp 1:12 611 90 Ålberga

Representant för alla de berörda familjerna på Smedstorps gårdsby.

Miljökonsekvenser
av
2x130kV-ledningar
mellan
Hedenlunda och Oxelösund

Text / Foto & Layout

Miljökonsekvenser av 2x130kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Text / Foto & Layout

Småbruket Flen Broby 1:10 i vinterskrud

Bakgrund/kritik

SSAB önskar utveckla en mer miljövänlig stålproduktion i Oxelösund. Genom att avveckla sina två masugnar som idag drivs av kol, och ersätta dessa med en ljusbågsugn som istället drivs av el bidrar man till att minska Sveriges totala koldioxidutsläpp. Tanken är god. Sverige måste ta sitt ansvar för att nå de uppsatta miljömålen, och minska den globala uppvärmningen.

För att tillgodose SSABs behov av el planerar Vattenfall att dra två nya 130kV-luftledningar mellan Hedenlunda och stålverket i Oxelösund. På informationsmötet i Nyköping 2019-11-27 framkom tydligt att Vattenfall p.g.a. den betydligt högre kostnaden, samt den enligt Vattenfall tekniska svårigheten med en markkabel, förordar luftledning.

Luftledningar är inte bara förstörande av landskapsbilden och tar betydligt mera mark i anspråk, det är också en 100-årig föråldrad teknik. Luftledning är kortsiktigt ekonomiskt tänkande. Vi menar att Vattenfall borde tänka om, använda bästa möjliga teknik och förlägga kablarna i mark. Kablar för ändamålet och kompetens för att utföra arbetet med de samma finns i Sverige idag.

På så sätt minskas den elektromagnetiska strålningen, samt intrånget på tomtmark, skog, beteshagar och produktiv jordbruksmark. Vår vackra omgivning kommer heller inte förfulas i lika stor utsträckning.

Vi anser också att Vattenfalls samrådsunderlag var undermåligt och bristfälligt. Informationen har varit otillräcklig för ett så stort och miljöpåverkande projekt. Tiden för att inkomma med synpunkter har också varit allt för kort.

Vi menar att vi inte har fått vara delaktiga i hur vår närmiljö kommer användas och förändras. Det har varit mycket svårt att få en helhetsbild och förstå konsekvenserna av projektet.

Samrådsmötena var röriga, kaotiska och informationen bristfällig. Kartunderlagen är svårtolkade då man varken ser ekonomibyggnader eller fastighetsgränser. För att försöka förstå, har vi fått använda flera olika kartunderlag och måttband för att beräkna avstånd från ledningsgatan till våra byggnader. Resultatet visar med tanke på den elektromagnetiska strålningen att det är illavarslande nära.

Felaktigheter i samrådet

I samrådsredogörelsen hade vårt yttrande, enligt vad Vattenfall kallar det, "fallit bort". Efter att vi påpekat detta infördes vårt yttrande till slut i bilaga 9, där alla sakägares yttranden finns. Vi tror och hoppas att det är dessa yttranden i sin helhet som bildar underlag när Länsstyrelsen och Energimarknadsinspektionen tar ställning till projektet och inte den till Vattenfalls fördel censurerade versionen i samrådsredogörelsens sammanställning.

I Vattenfalls samrådsredogörelse 2019-11-13 punkt 5 Enskilda särskilt berörda sid.33 stod tidigare att läsa följande:

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag skickades per brev den 24 maj 2019 till samtliga lagfarna och taxerade fastighetsägare samt delägare av samfälligheter inom 200 meter från de aktuella ledningssträckningarna. Sista svarsdag för samrådsynpunkter var den 26 juni 2019.

Vår vägsamfällighet, Ändebolsvägens Samfällighetsförening Org.nr. 06716424-5164 hade varken mottagit information eller kallelse till samråds- eller informationsmöten. Vi påpekade detta för Vattenfall och skickade in ett yttrande som vi krävde skulle biläggas till övriga yttranden.

Vattenfall svarar oss efter två veckor:

Vi kommer att bilägga er skrivelse med synpunkter i sin helhet till övriga yttranden som skickas till Länsstyrelsen.

Tyvärr var det en felformulering om samfälligheter i samrådsredogörelsen.

I samrådet har berörda fastighetsägare och fastigheter som ingår i en samfällighet och är direkt berörda fått en avisering. Övriga har fått information via annons.

Vattenfall har reviderat texten i samrådsredogörelsen 2019-12-16 och uteslutit delen om samfälligheter.

Avelsbaggarna utanför det nybyggda fårhuset

Ruin

Vattenfall har gjort sitt val av stråk och teknik, och luftledningarna kommer dras över våra hus och marker om Vattenfall nu får som man vill.

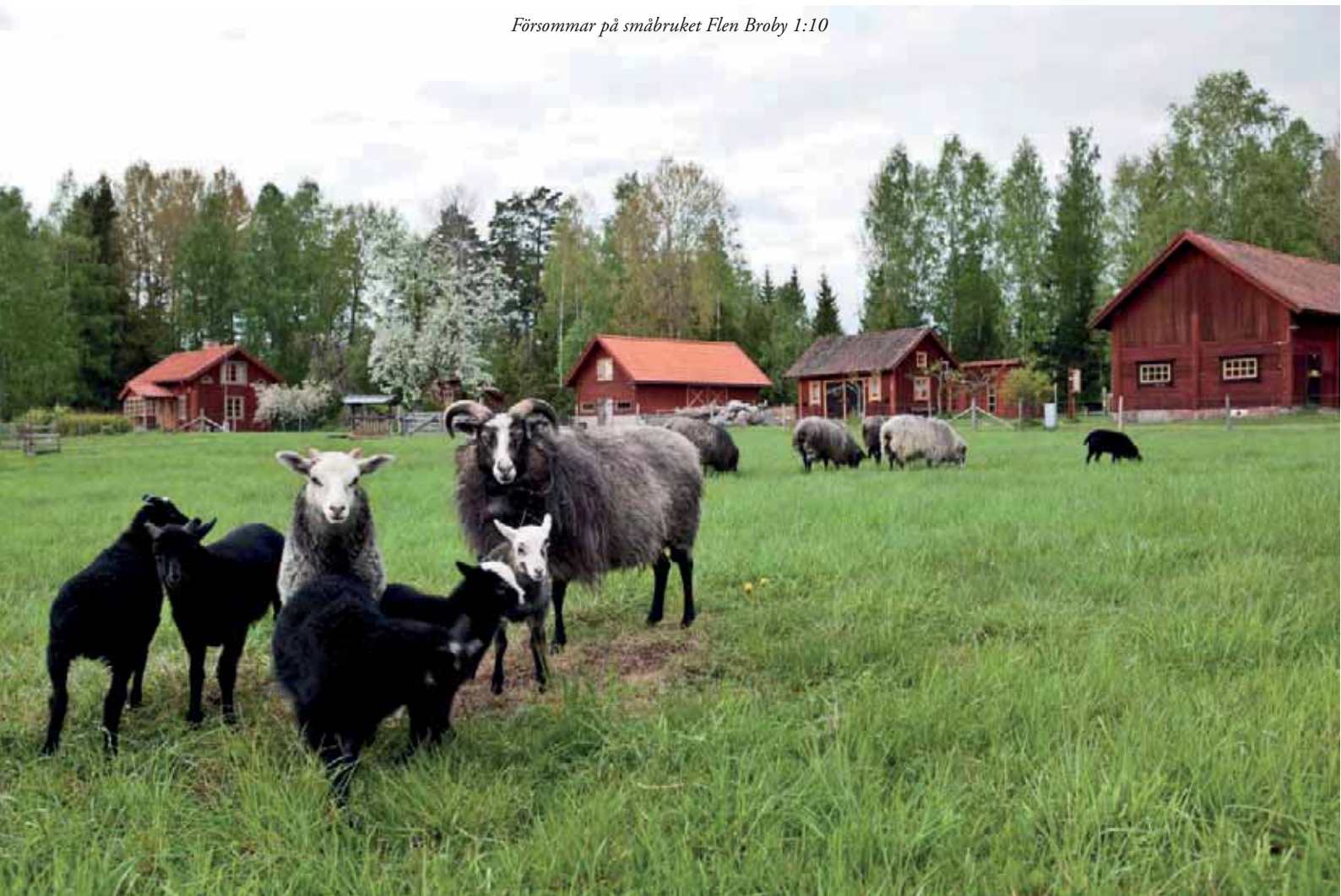
Vi menar att detta intrång, som blir en stor belastning på vår mark, kommer ruinera oss inte bara ekonomiskt och känslomässigt, men också kulturellt och miljömässigt. Tillräckligt med hänsyn har inte tagits till kulturmiljö, naturmiljö eller den socioekonomiska påverkningen. Det valda stråket får en betydande miljöpåverkan och vi kräver därför en utökad miljökonsekvensbeskrivning. Luftledningarna med sina uppemot 65 m höga stålskelett, och 65 m breda ledningsgator kommer dominera landskapsbilden totalt.

Vi förstår inte varför Vattenfall väljer bort att använda befintlig infrastruktur och inte utnyttjar t.ex. befintliga ledningsgator. Det tillverkas inte mera mark i Sverige idag. Man måste ta tillvara det som finns, och inte ta i anspråk jungfrulig mark som aldrig kan återskapas. Landskapet och miljön är vårt gemensamma ansvar som måste restaureras och bevaras. Det är viktigt att ha ett levande och produktivt lantbruk i hela landet. Små- och medelstora jordbruk har historiskt kunnat föda landets befolkning. Idag ser det annorlunda ut. Torpen blir sommarstugor och småbruken försvinner i allt större takt.

Vi måste behålla vår gröna infrastruktur och bevara värdefulla områden och kulturmiljöer i landskapet. Det är därför värdefullt att bevara ett gammalt levande småbruk med 1800-tals prägel som vårt eget. Under 20 års tid har vi restaurerat och vårdat en autentisk 1800-tals kulturmiljö. Detta gäller inte bara markerna med slätterängar och naturbetesmarker, men även torpet med dess särpräglade närmiljö; den gamla ladugården, vagnslider, fähuset, jordkällaren och de andra uthusen som i tur och ordning har restaurerats efter byggnadsvårdens alla regler. När vi har uppfört nya byggnader har det gjorts i harmoni med den äldre byggnationen. Äldre byggnadstekniker och materialval i kombination med återbruk har använts.

Alla våra investeringar ser nu ut att försvinna i ett rött penseldrag på en karta, målad av Vattenfalls personal bakom ett kontorsskrivbord. Hela fastighetens värde kommer minska dramatiskt, med följder som bl.a. försvårande att få lån för framtida investeringar och renoveringar. En eventuell försäljning skulle innebära en stor förlust. Vattenfall säger att man inte löser in några fastigheter. Ersättningen för markintranget väger inte på långt när upp mot fastighetens värdeminskning, eller den mark som går förlorad och som för all framtid kommer bli obrukbar.

Försommar på småbruket Flen Broby 1:10

Fårnherden tillika fastighetsägaren vallar fåren och lammungarna till jungfrubetet i naturbeteslagen som snart riskerar vara ett minne blott

Vårt hem och kulturmiljö kommer eroderas bort av tidens elektromagnetiska vågor.

Vattenfalls planerade dragnig av luftledning kommer ligga rakt över och parallellt med våra 1,5 km sammanhängande permanenta nätstängsel. Kraftledningens elektriska och magnetiska fält kan ladda upp stängsel och göra det strömförande. Ur djurskyddssynpunkt får permanenta nätstängsel inte vara strömförande, då dessa riskerar bli en dödsfälla om något djur skulle fastna. På grund av de säkerhetsavstånd till kraftledningen som måste tas, kommer alla träd skövlas och en liten byggnad i vår vackra naturbeteslage raseras. Byggnaden och träden utgör i dagsläget ett skydd mot väder och vind åt våra får. Med tanke på den tid av klimatförändringar vi nu befinner oss i blir avsaknaden av dessa skydd förödande då fåren inte längre kan söka skugga eller skyddas mot kraftig nederbörd.

Vi har en genbanksbesättning med utrotningshotade behornade svenska lantrasfår, som Sverige genom EU har åtagit sig att bevara. Om vårt nuvarande högteknologiska jordbrukssystem skulle fallera, måste det finnas en reservplan i form av robusta och hårdiga djurraser som denna. Vi bedriver bevarandeavel och förmedlar livdjur till andra genbanksbesättningar runt om i Sverige. De betande fåren håller markerna öppna vilket gynnar den biologiska mångfalden. Genom detta belönas vi också i form av flera fridlysta och sällsynta växter som vi hittar i våra marker. För att bara nämna några: Nattviol, Jungfru Maria Nycklar, Gullviva, Blåsippa, Vitsippa och Malört. Djuren bidrar också till ett stort socialt värde.

Oron är stor över hur vi och våra djur kommer påverkas av den elektromagnetiska strålningen. Osäkerheten är stor kring hur denna strålning påverkar vår egen och våra djurs hälsa och välbefinnande. För lite forskning har gjorts, de vetenskapliga underlagen är inte tillräckliga och informationen knäpändig och luddig.

Vi kommer inte våga ha våra dräktiga tackor, eller oskuldsfulla nyfödda lamm betande i hagen som kommer ligga direkt under kraftledningen. Läser man Svenska Kraftnäts foldrar: -Arbeta under kraftledning- och -Säkerhet nära elektriska ledningar-, blir man direkt mörkrädd när man inser vilka skyddsåtgärder man bör vidta. Kommer vi ens våga att använda slätterbalk, åka traktor, slå vallen med lie, underhålla våra stängsel eller överhuvudtaget vistas under eller i närheten av kraftledningen.

Det är osäkert om vi i framtiden kommer kunna bjuda hit vår släkt med barn och barnbarn från storstaden som varje sommar hjälper till med höskörden. En mycket uppskattad tradition, speciellt bland barnen som kanske för allra första gången får möta landsbygden och gårdens djur. Hur placeringen av kraftledningens stålstolpar med stagförankringar och fundament kommer förläggas har vi heller inte en aning om. Dessa kommer också att utgöra ett stort brukningshinder. De säkerhetsavstånd som gäller till bostadshus på 100 m, har inget värde om man som här drar en kraftledning över en jordbruksfastighet där både djur och människor arbetar och vistas utomhus i markerna och trädgården året om.

Vi oroar oss också över att kraftledningen i en mycket snar framtid kommer uppgraderas till 400kV vilket kommer öka magnetfältets strålningen gånger tre. Säkerhetsavstånden till byggnader, bostad och stängsel blir också därmed större.

På grund av allt ovanstående kommer stor del av vår betesmark och hagar bli obrukliga och vallen kommer inte räcka till. Vår fastighet är på endast 3,5 ha och Vattenfalls intrång blir därför gigantiskt med våra ögon mätt. Vi mår redan idag psykiskt dåligt av att ens tänka tanken på att vi med stor sannolikhet tvingas upphöra med vår verksamhet, försöka få fastigheten såld till bottenpris, och flytta.

Fårherden med nyfödda lammungar

Törpet Flen Broby Nybygget i sommargrönska

Infarten till fastigheten. Här vill Vattenfall dra sin luftledning. Denna kommer dominera gårdsbilden totalt.

Vår gemensamma väg blir en öde väg

Sammanlagd vägsträcka i vår vägsamfällighet är ca. 3 km. Enligt Vattenfalls kartunderlag kommer 1,5 km av vår väg belastas av kraftledningen med gigantiska, uppemot 65 m höga s.k. julgransstolpar och fundament med en bas om 10x12 m. Dessa kommer placeras på ett avstånd om 200 m mellan varje stolpe i en ledningsgata som blir 65 m bred. Detta är det första besökare, kunder och boende kommer mötas av när man svänger av väg 52 in på den smala grusvägen mot våra fastigheter. Information och kallelse till samrådsmöten har endast utgått till de fastigheter som befinner sig inom 200 m från den aktuella ledningssträckningen. Övriga har förväntats läsa annons i lokal media. Detta är helt förkastligt då hela vår närmiljö kommer påverkas och ändras på ett dramatiskt sätt, utan att man som fastighetsägare har fått vara med att påverka. Flera fastigheter längs vår väg används som fritidsfastigheter med ägare som dessutom bor på annan ort och inte har tillgång till lokaltidningen. Längs vår väg finns det minst ett 20-tal permanentboende, och minst lika många fritidsboende. Det är alltså många som kommer drabbas av Vattenfalls planer på denna korta vägsträcka. Ett flertal fastigheter längs vår väg bedriver näringsverksamhet med bl.a jord- och skogsbruk, djuruppfödning, gårdsbutik och kaféverksamhet, försäljning av honung, besöks- och turistnäring samt rekreation, övernattningar och loppis. En eventuell luftledning kommer att innebära flera negativa konsekvenser för dessa näringsidkare, och även för fritidsboende, besökare och kunder som promenerar längs vägen eller rör sig i skog och mark. Risken finns att flera av de ovanstående verksamheterna tvingas lägga ner då markerna på grund av Vattenfalls intrång inte kommer räcka till eller bli obrukbara samt att kunderna på grund av den förstörda miljön helt enkelt uteblir. Därmed minskade eller rent av uteblivna inkomster. Förutom den stora visuella förfulande förändringen av närmiljön kommer ett stort obehag infinna sig när man vill ta sig en joggingtur, ridtur eller promenad i det sprakande elektromagnetiska fältet längs vägen.

Vilka föräldrar kan tänka sig plocka smultron med sina barn i dikesrenarna eller lära sitt barn cykla på vår väg som kommer ha formen av en allé med skyhöga kraftledningsstolpar med varningsskyltar; *Vistas ej nära stolpe och stag vid åskväder.* Vår väg kommer snart bli ett öde vägstråk.

Vi behöver också rekreation på våra fastigheter. Natur- och miljövärden av dess omgivningar betyder oerhört mycket för vår fysiska och mentala hälsa i vardagen och på fritiden.

Nyfiken lammunge framför den restaurerade ladugården från 1800-talet

Avslutningsvis

Vi lever i ett vacuum just nu, går bara här och väntar och hoppas på positiva beslut.

Vägar inte starta nya projekt, påbörja renoveringar eller göra större investeringar i företaget. Stämningen är låg. Grannar pratar om att sälja och flytta. Några har intagit strutsstadiet, handlingsförlamade.

Det är mycket svårt att förstå Vattenfalls arrogans, och hur vi bemöts utan någon som helst förståelse eller empati. Det är för mycket prat om pengar och teknik. Människan, företagarna och landsbygdens djur glöms bort. Naturupplevelser och kulturmiljö står i vägen, och ska ersättas av 65 m breda elektromagnetiska kalhyggen rakt genom Sörmlands hjärta.

Får det verkligen gå till så här i Sverige år 2020?

Länsstyrelsen och de berörda kommunerna måste ta sitt ansvar för sina invånare. Vi behöver hjälp när Vattenfall bokstavligt talat kör över oss.

De små och medelstora företagen, och människor på landsbygden får inte offras när större företag önskar expandera. Man måste få fortsätta med sin gröna näring, besöks- och turismnäring. Detta är viktigt för alla invånarna, och för upplevelserna av Sörmland.

Det här är vår historia, andra som kommer ligga under Vattenfalls kraftledningen har sin att berätta.

Vi är inte emot att SSAB behöver mera el och vill minska sina koldioxidutsläpp.

Vi vill inte bromsa utvecklingen i ett modernt samhälle utan vi vill att Vattenfall tänker om, utnyttjar befintlig infrastruktur, använder modern teknik och gräver ner sin kabel.

Vänliga hälsningar

Fastigheten Flen Broby 1:10

Miljökonsekvenser av ledning mellan Hedenlunda och SSAB Oxelösund.

Vi yrkar på att Länsstyrelsen kräver en Specifik miljöbedömning inkluderande en miljökonsekvensbeskrivning av Vattenfall eftersom vi anser att ledningen medför en Betydande Miljöpåverkan.

Idag har vi ett vackert landskap och i Katrineholms kommun heter det ” Sveriges Lustgård” Med Vattenfalls planer att bygga en enorm luftburen kraftledning har vi ingen Lustgård kvar. Var vi åker i den här delen av Sörmland kommer vi att se stora stolpkonstruktioner med kraftledningar som avviker från naturen - en ful natur

Påverkan på människor

De som arbetar under dessa kraftledningar får endast göra det i 2 timmar i taget!!!

Bostäder bör inte ligga närmare än 200 m för att inte människorna ska påverkas av strålningen.

Hur ska det fungera?

Från väg 52 (Dämbol) mot Björkvik väg 216 finns det 15 fasta hushåll och en hästgård på en sträcka av en kilometer

Här är tänkt att kraftledningen ska dras 15 – 50 m från bostadshusen. Där ska vi vistas i strålningen 24 tim/dygn!!! **Detta medför risker för vår hälsa.**

Landskapsbilden.

Turism och rekreation står Sörmland för. Det finns orörd natur för fritidsaktiviteter av många slag. Djurlivet är rikt i skogarna och i våra vattendrag har vi utter, bäver och fåglar som strömstaren och kungsfiskaren

Besöksnäringen är stark i Sörmland då vi har Stockholm med omnejd bara några mil från oss.

Hur ska dessa näringar kunna leva vidare och nya komma igång. Vi behöver få njuta av vår vackra omgivning – **inte förfula den.**

Vart vi än vänder oss kommer vi att se dessa enorma stålkonstruktioner.

Vi behöver vår jordbruksmark för odling och för våra betesdjur.

Skogen som tas ner för en kraftledning kommer inte ersättas. Vid normal avverkning planteras ny skog.

Sverige strävar efter ett bra klimat. Med en ny luftburen kraftledning ökar vi CO2 halten Vattenfall kan lösa energiförsörjningen till SSAB på andra sätt - jordkabel.

En levande landsbygd har varit ett motto för kommuner och regeringar. Vattenfall motverkar detta arbete genom att vilja bygga en enorm kraftledning genom Sörmland Att driva företag, besöksnäringar och en levande turism kommer att minska.

Finns bara ett alternativ: ***Dra ledningen som jordkabel***

MVH

Mörtbol 2:26 Björkvik

Från:
Skickat: den 6 februari 2020 11:41
Till: Samråd
Ämne: SSABs/Vattenfalls planerade 400kV luftledning genom Sörmland

Kopia skickad till Länsstyrelsen i Södermanlandslän (dnr 4506-2019)
Avdelningen för landsbygd,
Avdelningen för natur och miljö
Avdelningen för samhällsbyggnad

Hej Mitt namn är _____ och jag skriver till er för att jag angelägen om att planeringen av SSABs och Vattenfalls elkabel görs ärligt och korrekt.

Jag motsätter mig verkligen inte att SSAB ska göra en miljövänlig satsning men det måste ske utan att Sörmländsk natur kultur och unika natur får betala ett för högt pris. Det handlar om att det gör intrång i en natur, miljö och kulturbygd - de tar anspråk mark för all framtid. Marken värderas högt även avseende rekreation och besöksnäringen ökar och är en framtid för många företagare. Det gäller även att hushålla med den orörda natur som vi har kvar i Sörmland. En natur både skog, åker och hagar som har förvaltats och formats genom århundraden ska inte lättvindigt kunna rivs upp.

En ansvarsfull samordning av den regionala utbyggnaden av elnätet är viktigt. Vårt län kommer behöva utöka och förstärka elnätet så denna dragning är inte den första vi ser - och då behövs det göras en samhällsplanering av andra än privata aktörer som eventuellt ser fördelar som ledningsägare på bekostnad av återigen Sörmländsk natur och miljö. Har länsstyrelsen någon person som arbetar med planering för framtida elnätsbehov?

SSAB behöver 400kV till en ljusbågsugn i full drift. Vattenfall har fått i uppdrag att bygga nät med 130 x 2 kV vilket är till provdrift av ljusbågsugnen. Då SSAB är färdiga med provdriften kommer de behöva 400kV. SSAB räknar med att ha en nydragen 400 kV 2030.

Det ligger mycket nära tillhands att Vattenfall nu drar en 2x130kV för att sedan relativt enkelt uppgradera till 400 kV. Sannolikt är det enklare att få igenom tillstånd för 2x130kV först och sedan utöka med ytterligare 1 eller 2 130 kV eller en för 400.

Det är fullt möjligt att gräva ner elledningar även en 400 kV ledning. Det är även fullt möjligt att lägga ner i vatten. Det finns de som hävdar att föredra även för reparationer och underhåll och risk mässigt är det att föredrar markkablar jämfört med luftkablar. Det är dyrare att gräva ner en kabel än att dra den i luften MEN då har man inte räknat på att det är den Sörmländska naturen som får betala priset - skogen, hagarna kulturbygden kommer inte att ges tillbaka någon gång - troligen tvärtom för då det redan går en kraftledning så kan man lika gärna dra en och en till... låt SSAB finansiera merkostnaden av en nedgrävning - i det långa loppet kan den kostnaden inte vara stor för SSAB.

Danmark har hunnit ta beslut om att gräva ner alla kablar över 130KV liknande beslut är på väg i Tyskland - detta för att hushålla med vår mark, vår miljö och vår natur.

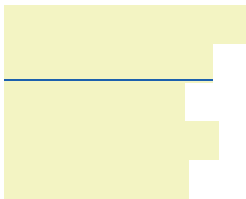
Även om vi inte har ett naturreservat just på vår mark så har vi en unik natur - rik viltstam - vi har berguv, flera kungs- och havsörnar, lodjursfamilj, orre och tjäder mfl. Vi har sparat urskog i vår skogsbruksplan, vi

har stora modersträd vi har betesmark som finns markerade på kartor sedan 1600-talet. Vi har unika stensatta dammbyggnader från 1800-talet. Allt detta i just i Vattenfalls planerade korridor. Och detta är bara vi - likadant ser det ut hos våra grannar där naturen har fått stå orörd och väl förvaltd. Vi har en nästa generation brukare som ser framtiden i just att vår natur är värdefull -besöksnäringen ökar. Om vi inte har en natur och en miljö här så kommer inte dessa företagare att finnas.

Så låt inte Vattenfall få bygga en luftledning som dessutom går till en provdrift hos SSAB. Det är på bekostnad av Sörmlands unika natur och kultur miljö och framtida näringar. Låt dom dra ledning men på bekostnad av SSABs kalkyl i början av 2020-talet och inte vår orörda skogar för all framtid - låt dom gräva ner kabeln oavsett om de väljer 130 eller 400kV.

Tack för att ni har läst detta - det är viktigt
Vänligen

--

Från:
Skickat: den 13 februari 2020 07:52
Till:
Kopia:
Ämne: Fwd:
Bifogade filer: 20200213061230580.pdf

Bäste ,

Jag hade ett bra telefonsamtal med igår eftermiddag gällandes ert förslag om planerad 130 kv ledning mellan Hedenlunda och Oxelösund.

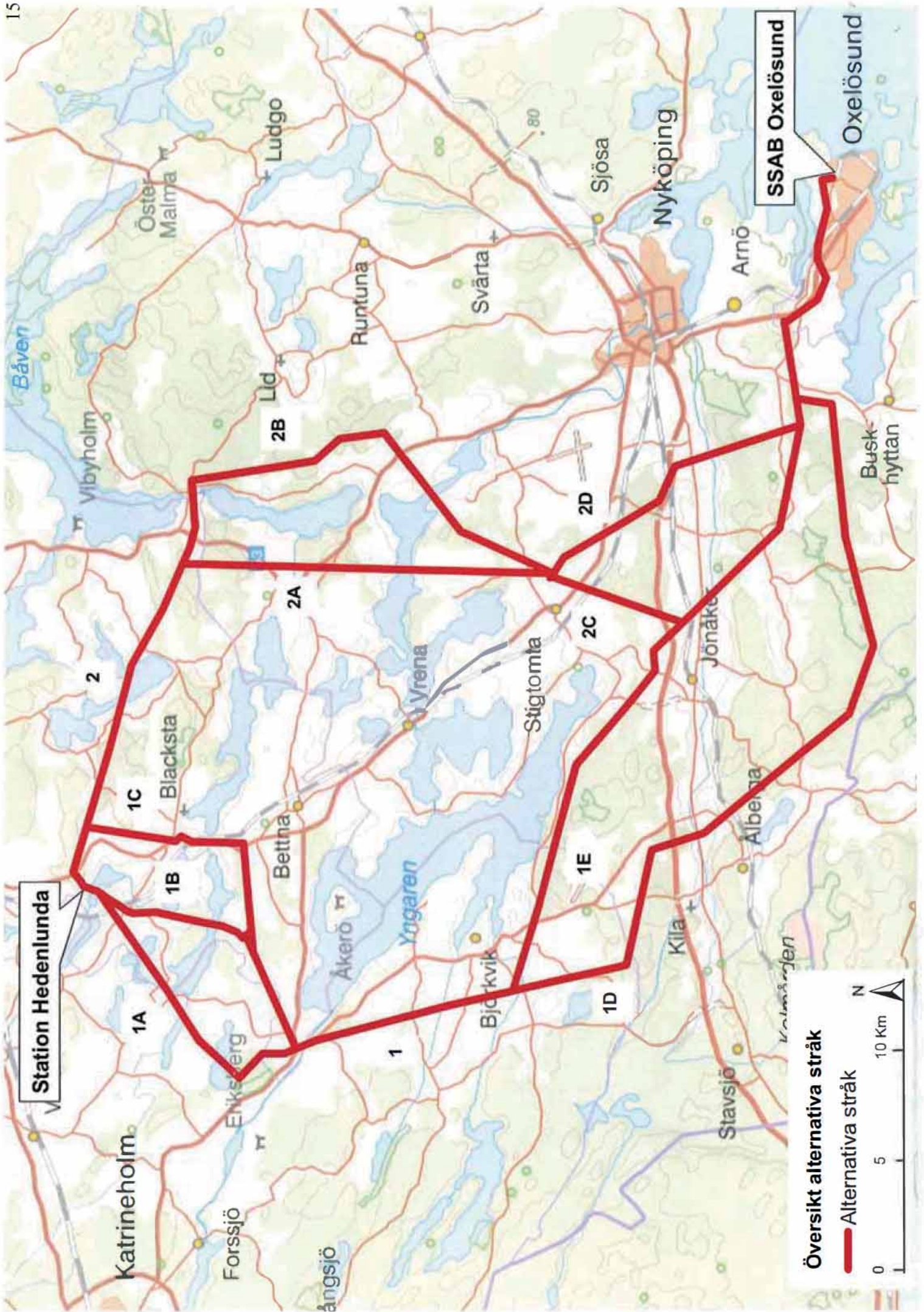
Jag berättade för att jag inte dök upp på informationsmötet i November förra året då jag inte kunde se att det förordade stråket berör min fastighet.

Se bifogad fil. Min fastighet ligger nämligen mellan 2 sjöar, Enaren samt Nävsjön. De 2 sjöarna finns inte med i det utsända materialet ifrån er, vilken förvånar mig. Därmed har jag aldrig fått möjligheten att bemöta ert förslag om sträckan, 1B-1-1D.

Sedan noterar jag i erat informationsblad från i November att dvs yttranden etc har medfört att ni har på förslag att ta den längsta och dyraste sträckan (1B-1-1D) som nu också visar sig gå rätt över min fastighet, då jag har fått en kompletterande karta med era avsikter och som denna gång har med de 2 faktiska sjöarna Enaren och Nävsjön. Skönt att sjöarna hittade tillbaka. Hade varit tråkigt utan dem.

Återigen, så är inte ert förordade stråk (1B-1-1D) ett bra förslag och jag ber er att hitta ett annat alternativ som inte berör min fastighet.

Hälsningar,

Station Hedenlunda

SSAB Oxelösund

Översikt alternativa stråk

Alternativa stråk

Från:
Skickat: den 23 februari 2020 13:00
Till: Samråd
Ämne: Protest mot luftledning i Södermanland
Bifogade filer: El3.jpg; El4.jpg; El6.jpg

Med anledning av Vattenfalls planer på luftburen kraftledning genom Björkvik.

Vi bor ungefär 200 meter från det ställe där ledningen är tänkt att passera förbi Ottekil strax söder om Björkvik.

Den som tar en promenad i området kan än så länge glädjas åt förekomsten av naturbetesmark som uppstått där hästar går ute. I anslutning finns blandskog med gamla praktfulla träd som inte skulle finnas i skog som avverkas för maximal vinning (se bifogade bilder).

Eftersom betesängar numera är ovanliga i Sverige måste det vara angeläget att bevara miljötypen, men här hos oss kommer kraftledningen att skära rakt igenom det aktuella området.

Detta är bara ett av många exempel på värdefull sörmländsk kulturmark som går förlorad om luftledningen blir verklighet.

I närområdet kring sjön Enaren häckar även havsörnar, en attraktiv och sårbar fågelart.

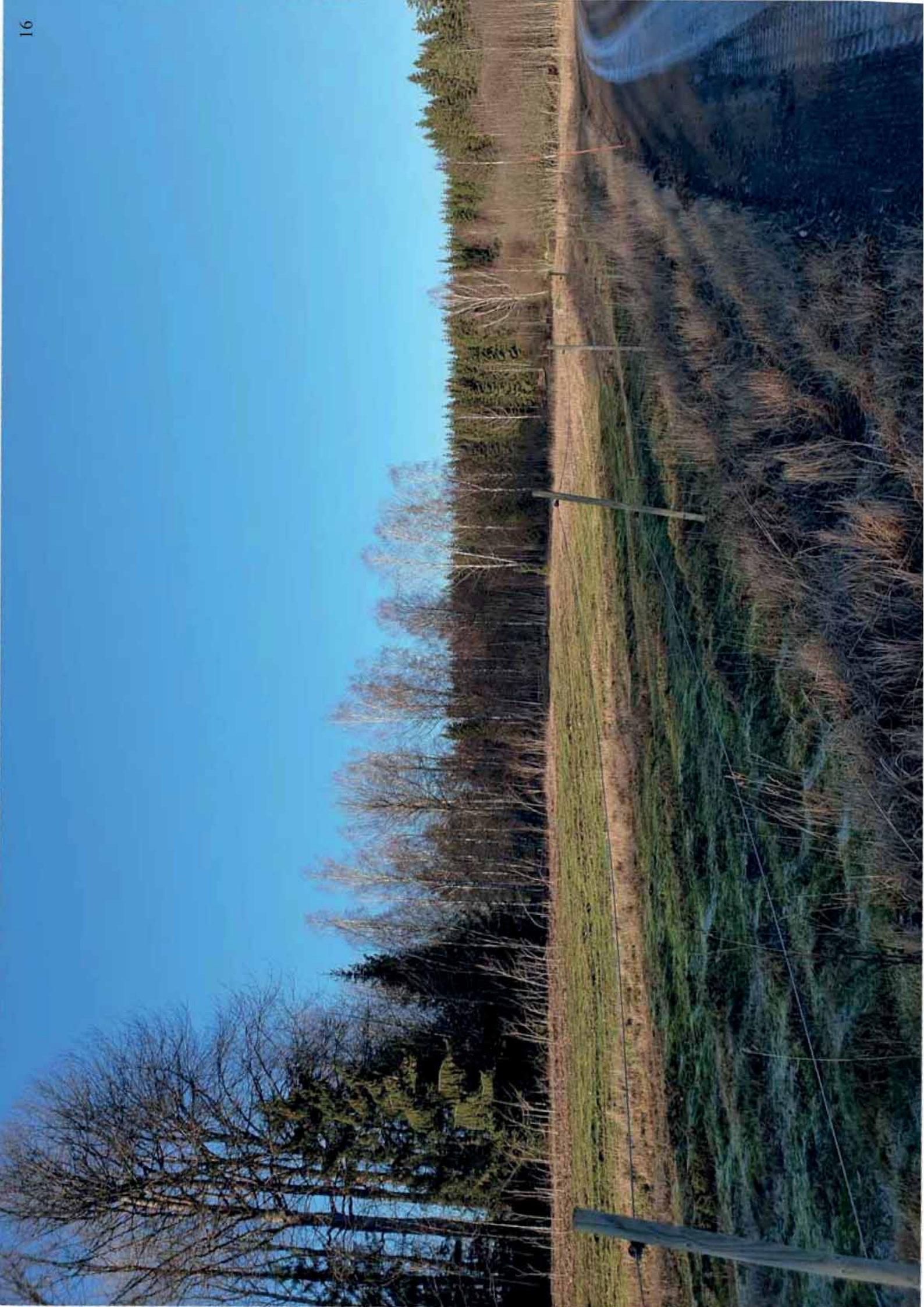
Det är enligt vår och många andras uppfattning kortsiktigt och nonchalant att bygga luftledning i en tid då miljöfrågor annars är högt prioriterade i samhället. Sådana ingrepp i vår sörmländska natur utarmar i onödan värden som kommunen och regionen borde anstränga sig för att ta tillvara.

Med vänlig hälsning,

Från:
Skickat: den 2 mars 2020 19:14
Till: Samråd
Ämne: Fw: Miljökonsekvenser av ledningen mellan Hedenlunda och SSAB Oxelösund

Hej

Har fått uppgift från Länsstyrelsen att mitt ärende ska skickas till er, skickade det i första hand till Länsstyrelsen i Södermanland.

<-----Ursprungligt Meddelande----->

From:
Sent: 25/2/2020 7:40:05 PM
To: sodermanland@lansstyrelsen.se
Subject: Miljökonsekvenser av ledningen mellan Hedenlunda och SSAB Oxelösund

Hej
Jag är en av dem som har ett hus i närheten av den planerade kraftledningen mellan Hedenlunda och Oxelösund
Känner en oro för hur den kommer att påverka miljön i mitt närområde för människor, djur och växter under överskådlig tid.
Får denna utbyggnad fortsätta av luftledningarna kommer det ligga som ett spindelnät över Sverige så småningom när efterfrågan på el ökar.
Anser att det vore bättre med en nergrävd jordkabel, det skulle minska miljöpåverkan väsentligt, dessutom slapp man se de fula ledningsstolparna i landskapet. Bara fördelar med en nergrävd kabel.

Därför anser jag att länsstyrelsen bör kräva en specifik miljöbedömning innehållande en miljökonsekvensbeskrivning av Vattenfall.
Ledningen medför ju en betydande miljöpåverkan så det är inte mer än rätt att det görs ordentlig utredning av Vattenfall från början.

Med vänlig hälsning

Skrivelse angående betydande miljöpåverkan avseende Vattenfalls två planerade 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Vattenfall Eldistribution AB planerar att bygga två nya 130 kV-ledningar i gemensamma stolpar mellan transformatorstation i Hedenlunda och transformatorstation vid SSAB i Oxelösund i Flen, Katrineholm, Nyköping och Oxelösunds kommuner, Södermanlands län.

Vattenfall har inlämnat en samrådsredogörelse till länsstyrelsen och länsstyrelsen ska nu besluta om verksamheten kan antas medföra *betydande miljöpåverkan* (BMP) eller ej. Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten kan antas medföra BMP ska en *specifik miljöbedömning* genomföras. Den specifika miljöbedömningen inleds med ett avgränsningssamråd med länsstyrelsen, kommun och enskilda som kan tänkas bli berörda samt övriga statliga myndigheter, organisationer och den allmänhet som kan antas bli berörd. Avgränsningssamrådets syfte är att utreda omfattningen av och detaljeringsgraden i den MKB som ska tas fram för att utgöra Energimarknadsinspektionens (Ei:s) beslutsunderlag.

LRF Södermanland och Mellanskog anser att den planerade verksamheten kan antas medföra BMP och att samrådsretsen därmed ska utökas. Nedan följer skäl till att en specifik miljöbedömning bör ske.

Vad som ska beaktas i bedömningen av om en verksamhet eller åtgärd innebär betydande miljöpåverkan beskrivs i 10 § miljöbedömningsförordningen. Det handlar om *vad* det är för verksamhet, *var* den planeras och *vilka miljöeffekter* som förväntas, vilka förklaras och motiveras nedan.

Verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper

Vad är det som ska göras på platsen, i vilken omfattning och utformning? Vattenfall planerar en 130 kV-luftledning mellan Hedenlunda och Oxelösund, en sträcka på mer än 50 kilometer genom fyra kommuner (Flen, Katrineholm, Nyköping och Oxelösund). Med anledning av den långa sträckningen av luftledning och den stora arealen som kommer tas i anspråk (jord- och skogsbruk ur produktion) hävdar LRF Södermanland och Mellanskog att betydande miljöpåverkan sker. En luftburen kraftledning ianspråktagar en skogsgata om cirka 50 meter. Sidoområden med kanträd och ytterligare påverkan i form av storm- och torkskador medför att det faktiska markintrånget och produktionsbortfallet är betydligt större. Skogsgator om 70 till 80 meter är vanligt. Härmed är verksamhetens användning av mark betydande.

Den pågående markanvändning av jord- och skogsbruk kommer att påverkas negativt när möjligheten att bedriva rationellt jord- respektive skogsbruk minskas alternativt försvåras där stolpar och stag uppställs. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken ska hushållning med brukningsvärd jordbruksmark ske vilket en luftledning inte kan anses uppfylla. Vidare blir följden en minskad naturupplevelse och förfölning av naturmiljön.

Verksamhetens eller åtgärdens lokalisering

För att kunna avgöra om en verksamhet eller åtgärd medför en betydande miljöpåverkan måste hänsyn tas till det aktuella landskapet. Pågående skogsbruk kan inte fortsätta i ledningsgatan. Den planerade

LRF Södermanland

2020-02-23

luftledningen om 50 kilometer medför en påverkan på naturmiljön där livsbetingelserna för flora och fauna förändras. LRF Södermanland och Mellanskog hävdar att en luftledning i det här området innebär betydande ingrepp i landskapet, natur- och kulturmiljön samt påverka friluftslivet negativt. Vattenfall kan ej anses ha redogjort att utpekade område icke är känsligt eller tillräckligt tåligt för ett ingrepp av denna styrka.

Möjliga miljöeffekters typ och utmärkande egenskaper

Enligt 13 § miljöbedömningsförordningen ska särskild hänsyn tas till effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet. Sannolikhet för att effekterna uppkommer ska bedömas och hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har samt hur reversibla de är.

Här ska således hänsyn tas till verksamhetens varaktighet och om effekterna ger ett permanent avtryck i miljön eller ej. Om Vattenfalls luftledning blir av kommer jord- och skogsbruk tas ur produktion permanent. Landskapsbilden blir ständigt förändrad, likväl sker detsamma med natur- och kulturmiljön.

Med vänlig hälsning

Johan Lagerholm

Ordförande LRF Södermanland

Lars Wigren

Ordförande Mellanskog Södermanland

DATUM 2020-02-25

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vattenfall Eldistribution AB
Åsa Forsberg

 TJÄNSTESTÄLLE
 HANDLÄGGARE
 Plan- och exploateringsavdelningen
 Britt-Marie Andersson

DIARIENR. PLEX/2020:21

ER REF

Kompletterande synpunkter ang ledningsdragning Hedenlunda – Oxelösund

Dessa synpunkter skickas med anledning av vår diskussion förra veckan då representanter från Vattenfall träffade politiker och tjänstemän i Flens kommun.

Det framgick på mötet att det kommer att bli två olika typer av ledningsstolpar och att de enskilda fastighetsägarna har fått påverka typ av stolpe. Vi kom då överens om att kommunen skulle titta på om det finns utsiktspunkter där man kommer att se ledningen. Jag bifogar därför en karta som innehåller höjddpartier som är belägna nära kraftledningen. Vi har inte undersökt var man har utsikt mot nuvarande och planerad ledningsgata. Kommunen ser gärna att det görs en landskapsanalys i syfte att få fram vilken påverkan kraftledningen kan ha på landskapsbilden. Det är särskilt angeläget på den sträcka där det inte finns någon ledning tidigare. På denna sträcka behöver det även utredas vilken påverkan ledningen kan ha på det gröna samband som berörs.

Britt-Marie Andersson
 Mark- och exploateringsansvarig
 0157-430300
 britt-marie.andersson@flen.se

